

Ljubljana, 16. 5. 2025

**SKLEP 14. DOPISNE SEJE SVETA RTV SLOVENIJA
(15. 5. 2025 – 16. 5. 2025)****AD 1 POZIV VLADI RS IN MINISTRSTVU ZA KULTURO**

1 – 1 Svet RTV Slovenija sprejme sledeči poziv Vladi RS in Ministrstvu za kulturo:

»Svet RTV Slovenija je pred slabim letom na vlado naslovil apel, da uporabi zakonsko možnost za do 10-odstotni dvig RTV prispevka. Ta ukrep smo takrat razumeli kot nujno gesto, ki bi vsaj delno stabilizirala finančno sliko in pokazala, da je vlada pripravljena presekati s prakso številnih svojih predhodnic – ki so zahtevale racionalizacijo poslovanja, obenem pa ignorirale očitno rast stroškov v času od leta 2012. Vlada je temu apelu prisluhnila in tudi sami smo verjeli, da razume potrebe, pomen in situacijo javnega medija – a namesto tega je dovolila, da se je RTV Slovenija ponovno znašla v negotovosti.

V pogovorih s predstavniki ustanovitelja, ki so potekali ob koncu lanskega leta, je vodstvo zavoda prejelo pisno zagotovilo o sofinanciranju produkcije programov za manjšine. V programsko-poslovni načrt je Uprava na tej podlagi vključila dodatni prihodek v vrednosti 11 milijonov evrov. Manjši del teh sredstev je dejansko zagotovljen v letošnjem državnem proračunu, preostanek pa naj bi Vlada zagotovila do jeseni, »upoštevaje že sprejeti finančni načrt«, kot so v aprilskem dopisu zapisali v Generalnem sekretariatu Vlade. Uprava na podlagi tega dopisa verjame, da bo ustanovitelj sledil dani obljubi in zagotovil še dodatnih 8,5 milijona evrov. Tem zagotovitvijo želimo verjeti tudi članice in člani Sveta – a kot nadzorni organ si zanašanja na ohlapne formulacije ne moremo privoščiti.

Od Vlade RS zato pričakujemo, da do 1. junija 2025 sporoči natančen znesek in dinamiko izplačila dodatnih sredstev za sofinanciranje programov narodnostnih skupnosti. Le na ta način bo Svet RTV lahko opravil svojo nalogo in v dialogu z Upravo poskrbel za odgovorno poslovanje v letu 2025. Ob tem Vlado pozivamo, naj se jasno opredeli, ali bo poleg dogovorjenih sredstev iz tega naslova poiskala še dodatne mehanizme za pokritje rasti stroškov plač, ki je nastala zaradi prenove plačnega sistema v javnem sektorju.

Spoznanje, da se je RTV Slovenija tudi zaradi zakonsko določene rasti plač še enkrat več znašla v zelo zahtevni finančni situaciji, pa je članice in člane Sveta RTV spodbudilo tudi k ponovnemu razmisleku o sistemskih razlogih vztrajne krize RTV Slovenija, javnega zavoda posebnega kulturnega in nacionalnega pomena.

Del razlogov je posledica preteklih napak. V tem pogledu se strinjamo z ugotovitvijo ministra za finance na novinarski konferenci po seji Vlade 7. maja, da imajo izzivi, s katerimi se sooča RTV Slovenija,

»precej globoke korenine« in da »časovno izhajajo tudi precej iz preteklosti«. Res je, v zgodovini RTV Slovenija so nekateri posamezniki posebno poslanstvo zavoda razumeli kot izgovor za uživanje osebnih privilegijev in s tem v veliki meri zaprli vrata za perspektivne nove kadre vseh generacij. A med pretekle napake sodi tudi nerazumno dolgo izogibanje uskladitvi RTV prispevka. Vlada je to napako z lanskim povišanjem prispevka delno popravila, pa vendar s tem še ni nadomestila celotnega izpada sredstev, ne v tekočem, zlasti pa ne v kumulativnem smislu. In to zavedanje je predpogoj za trezno iskanje rešitev.

Ker lanska odločitev o povišanju RTV prispevka nikakor ni odpravila celotnega zaostanka za rastjo stroškov, ki je nastal v preteklih dvanajstih letih, Svet RTV Slovenija od Vlade RS pričakuje, da tudi letos uporabi zakonsko možnost in ponovno uskladi njegovo višino.

Zgolj načelno se lahko strinjamo s še enim stališčem ministra za finance, da namreč »ni nobenega dvoma, da javni zavod RTV potrebuje celovito prestrukturiranje svojega poslovanja«. Prestrukturiranje je sicer dobrodošlo in zanj si ves čas prizadeva tudi ta sestava Sveta. A v zavodu z več kot 2000 zaposlenimi, ki je zavezan plačnemu sistemu javnega sektorja in v katerem zaposlene varujejo številni kolektivni dogovori, je hitro krčenje stroškov dela, ki ga zahtevajo nepoučeni zunanji opazovalci, gola demagogija. Stroški dela predstavljajo dve tretjini vseh letnih odhodkov, in ob trenutni višini prihodkov ni tekočega leta, ko bi vodstvo sploh lahko izpeljalo radikalne ukrepe na tem področju, ne da bi zaradi odpravnin ustvarilo še slabšo finančno situacijo. Vodstvu tako preostane le krčenje pri drugih, zlasti produkcijskih stroških. A na ta način bi radijske, televizijske in spletne vsebine doletelo še dodatno osiromašenje in padec poslušnosti, gledanosti in obiskanosti spletnih strani. Kar bi, na drugi strani, povzročilo padec tržnih prihodkov – s tem pa spet še slabšo finančno situacijo. Dolgoročno rešitev iz te zagate lahko prinesejo le sistemski ukrepi.

Svet RTV Slovenija zato poziva Ministrstvo za kulturo, naj v najkrajšem času predstavi in v javno razpravo pošlje predlog sprememb in dopolnitev ZRTVS-1. Predlagamo, naj novela v skladu z Evropskim aktom o svobodi medijev vsebuje omembo primerne in stabilnega financiranja – to pa naj izhaja iz dejanskih potreb in obsega javne službe, predvsem pa naj se avtomatično prilagaja dvigu življenjskih stroškov. V tem kontekstu pričakujemo, da bo novela prinesla tudi bolj natančno opredelitev javne službe.

Prav tako svetujemo razmislek o uvedbi pravičnejše progresivne dajatve, ki bi bila odvisna od višine dohodka posameznega davkoplačevalca. Takšna dajatev bi obenem odpravila sedanjo nepravilno obravnavo posameznikov, ki živijo v manjših, zlasti enočlanskih gospodinjstvih. Ti namreč po obstoječi ureditvi k delovanju RTV Slovenija prispevajo nesorazmerno višji delež.

Tako kot zdravstvo, šolstvo in državno upravo bi tudi javni medijski servis veljalo razumeti kot javno storitev, h kateri na solidaren in pravičen način prispevamo vsi – v javno dobro.«

GLASOVANJE:

Bartole Andrea: **ZA**

Bon Marta: **ZA**

Brecelj Gaja: **ZA**

Brezavšček Stegeman Barbara: **ZA**

Drnovšek Gregor: **ZA**

Forbici Goran: **ZA**

Ogris Boštjan: **ZA**

Pajek Robert: **ZA**

Pirc Janez: **ZA**

Požonec Robert: **ZA**

Prassel Igor: **ZA**

Sedar Klaudija: **ZA**

Stare Špela: **ZA**

Todorovski Ilinka: **ZA**

Troha Tadej: **ZA**
Trtnik Andreja: **ZA**

Goran Forbici, l.r.
Predsednik Sveta RTV Slovenija